

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za **avstro-ogerske** dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12-50
četrletno . . . K 6-80
mesečno . . . K 2-10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28—
za **vse druge** dežele i. **Ameriko** K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas** (**Inserate**) se plačuje od četrstopenjske pete vrste po 12 h, za večkratni natis primeren popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 81.

Telefonska številka 65.

Celje, v torek, 12. aprila 1910.

Cekovni račun 48.817.

Leto II.

O Finski in Fincih.

(Dalje in konec.)

Aleksander I. je sestavil komite, ki bi imel svoj sedež v Petrogradu in upravljal finske zadeve, a med carjem in finskim komitejem bi imel posredovati državni tajnik za Finsko. Car Nikolaj I. je pa razpustil ta komite in je obdržal samo tajnika, ki se od l. 1834 zove ministerijalni tajnik za Finsko, toda že leta 1857 je bil komite na novo uveden. Generalni gubernator Finske je podrejen državnemu tajniku. On je administrativno-policijski organ, ki se ima brigati za red v deželi in za vršenje zakonov, a obenem je tudi prdsednik finskega senata. Ob strani mu je prokurator, ki je njegov posvetovalni organ in nadzornik administrativnih uradov. Dvajset svetovalcev, ki jih imenuje car, tvori senat, in ta se deli na pravosodni in upravni oddelek. Od leta 1817 je Helsingfors središče senata. Pravosodni otelek je najvišja instanca v sodnih zadevah, a v delokrog upravnega spadajo vse panoge uprave: gospodarstvo, bogočastje in uk, trgovina, deželni proračun in deželna bramba. Finska nima namreč lastne armade, ampak oni, ki stopajo v taisto, se vežejo po dogovoru za 6 ali 10 let. To je dandanes kamen, ki tvori vse ovir in težave, katere se pojavljajo med carjem, finskim senatom in zbornico.

Za carja Aleksandra III. so si Finci oddahnili. On je izpolnil želje Fenomanom (Fincem) in Suecomanom (Švedom) s pozivom veljavnih mož in patrijotov v senat, a isti čas je rešil tudi vprašanje službenega jezika Fincem na korist. Do carja Aleksandra se je zbornica sklicevala vsakih pet let, a od leta 1882 vsakega tretjega leta. Zastopnikom naroda je bilo podeljeno pravo predlagati zakonske osnove; radi novega kazenskega zakona pa se je porodil nov spor med carjem in Finci. Ruskofinska komisija je radi tega predložila zboru novo predručeno zakonsko osnovo, katero je zbornica res sprejela. — Štiri leta so trajale te borbe, dokler ni l. 1894 sledila končna sankcija. Od 80. let pa je nacionalistični tisk zagovarjal odstranitev klavzule »za večne čase« v proglasu carja Aleksandra I. iz leta 1809. Radi nekkih reform v carinskih in denarnih vprašanjih, pa tudi v poštini, ki jih je hotel car spraviti v soglasje z dotičnimi ruskimi, je zopet nastal spor. Car je izdal ukaz, da se ne sme nikdo več vtikati v finsko ustavo, pa vse ni nič pomagalo. Finci se niso bali borbe z mnogo močnejšim sovražnikom in so vstrajali, a car je leta 1894 razpustil omenjeni zelo važni »odbor za finske zadeve«, ki je posredoval med finskim senatom, ministerialnim tajnikom za Finsko in med carjem samim.

Do leta 1894 so Finci mnogo pretrpeli od nasilnih generalnih gubernatorjev, ki so jim oktroirali zakone in naredbe, koje so pozneje počele celo s prekrščevanjem protestantskih Fincev na pravoslavlje. V to svrhu so leta 1892 ustanovili v Wiborgu pravoslavno škofijo, ali že leta 1894 so nastali mirnejši

časi. Današnji finski veliki knez car Nikolaj II. je potrdil finsko ustavo pri svojem nastopu s proglasom, ki je vplival na Fince zelo tolažljivo. Car je odstranil celo finsko cenzuralno vrhovno oblast. Vendar pa je tudi Finska vedno občutila, če se je reakcija ruske vlade kakorkoli poostila in razven tega so se še pojavila nesporazumljenja med Švedi in Finci.

Te borbe, ki so trajale do leta 1897., so končale z zmago Fincev, ki so dali takrat Švedom prilike, da z njimi vred zavarujejo svoje pravice in pravice švedskega jezika. Dolgotrajne razprave radi carinskega zakona so se zvršile slednjič med carjem in zbornico tudi tako, da se je tej posrečilo očuvati položaj Finske v soglasju z ustavo.

Med tem pa je prišla rusko-japonska vojska. Prišla je vstaja revolucionarnih elementov, prišel je glasoviti carski proglas o narodovem zastopstvu v dumi leta 1905. Reakcija se je potajila in prva duma je pričela zasedanja. Med tem pa so Kozaki prelivali kri v Mandžuriji in preganjali lastni svoj narod po stepah in mestih. Vojaški tribunali so potovali po Ruskem in usmrčevali, kakor svoj čas za francoskega prevrata tribunal dobrobiti in blagostanja. Prvo dumo so raztirali. Kje naj sedaj dajo narodovi poslanci duška svojem ogorčenju? Na svobodnem Finskem! Vsa nasilja ruske vlade in zahteve, da naj razženejo finske poslance, niso nič pomagale; finske vrhovne oblasti so ostale gluhe in so pustile, da so poslanci prve dume izdali v Wiborgu proglas, ki je hotel omajati absolutizem v Rusiji, radi česar pa so se ruski absolutisti krvavo osvetili.

To dejstvo karakterizuje Fince, ki so stokrat dali vse, kar so imeli, na tehtnico, če je bilo treba braniti svobodo. To dejanje je naposled tudi oživilo staro idejo o odstititvi finske samouprave. Tako se je tudi rodil novi spor med carsko vlado in finsko zbornico, spor, ki je hujski ko vsi minuli. Udarili so po Finski, da naj daje vojake, k čemur pa ni obvezana po ustavi in česar tudi nikoli ne stori. Zahtevali so 20 milijonov finskih marek za odkup vojne službe, — ustava tega ne zahteva in Finska ne dovoli ničesar. Ruska vlada pa pri vsem tem vendar ne pozabi, da bi znalo njeno nasilje pouzročiti zopet tako opasno demonstracijo, kakor je bila ona iz leta 1906. na vidiku Petrograda.

Idea odstranitve finske samouprave je danes tako močna, da ni niti misliti na mirno rešenje spora s Finsko. Oni hladni Finci, katere razburja že sama volja, uničiti njihovo samostalnost in svobodo, bodo znali ti dve svetlini krvavo braniti, kakor so jih branili do sedaj ustavnim potom, ne da bi bila mogla uspeti korupcija, katero so poskušali zanesti med nje absolutisti.

Slika ne bode popolna, ako ne navedemo, da so Finci napredovali v prosveti z velikanskimi koraki. Vseučilišče imajo od leta 1640. To je stolovalo najprej v Abo-u, a po požaru leta 1827 so je premestili v Helsingfors. Ljudska prosveta je tako uspešno organizovana, da je v siromašni deželi z 2,600.000 pre-

bivalcev, ki so razsejani po ogromnem zemljišču 349.193 kvadratnih kilometrov, manj analfabetov, kakor v mnogo bolj naprednih deželah. To je tudi glavni razlog, da Finci uspevajo s svojim odporom in da bodo tudi zmagali v boju, ki bode tirjal velikih žrtev.

Finska zbornica je razpuščena — a na vsak poziv, ki bi hotel ovreti prosto gibanje Fincev, bode odgovoril slozni narod. Dietrich, član državnega, je naletel na popolno odobrenje od strani vladinih krogov, ko je rekel: »Finska je kot navadna pokrajina dobila od carja samoupravo in on jej jo zamore tudi odvzeti.« — In to bode cilj vlade, mi pa bomo zopet imeli prilike, da se ogrevamo za borbo naroda, ki ne zahteva več nego da je v svoji samoupravni, hladni in močvirni domovini — miren in svoboden.

Politična kronika.

DR. ŠUSTERŠIČ ZA — EDINOST MED JUGO-SLOVANI.

Menda nam ne bode treba ponavljati, kakšen krič so zagnali klerikalci o Veliki noči na temelju napadnih ali od njih samih podtaknjenih poročil nemških listov glede sklepov o slovenski pravni fakulteti, katerih Zveza južnih Slovanov ni nikoli sklenila. Poročilo je bilo na prvi pogled popolnoma neverjetno; ako bi bilo klerikalcem kaj do lojalnosti in skupnosti v jugoslovanskem taboru, bi morala »Slovenec« in dr. Šusteršič počakati na oficijelno izjavo klubovo glede omenjenih neresničnih poročil. Mesto tega pa je »Slovenec« na nekvalificiran način blatil Zvezo južnih Slovanov in dvornega svetnika dr. Ploja; te napade je na javnem shodu v Mariboru ponovil dr. Šusteršič, ne da bi se tudi le za trenutek šramoval tako lažnjivih in nizkotnih napadov. Klerikalci so imeli takrat očividni namen razbiti skupnost v jugoslov. taboru; morda so vohali vladni oves, morda so tudi sodili, da so volitve blizu in bo treba imeti kozla, na katerega bi bilo dobro za volilstvo odložiti po vzgledu ranjkih palestinskih židov lastne grehe. Sedaj pa vleče z Dunaja drug veter, z razpustom parlamenta, žal, najbrž ne bode nič — in v nedeljo je že dr. Šusteršič na Jesenicah zagovarjal edinstvo slovenske in hrvaške delegacije v državnem zboru, češ, da imajo narodni nasprotniki veselje nad našo razprtijo . . . Kdo je pa začel o Veliki noči prepir? Kdo ga je forsiral, kdo hujskal — slovenske volilce proti skupnosti? Nikdo drugi ko klerikalno časopisje in isti dr. Šusteršič. Verujemo, da klerikalnim teličkom v Jesenicah ni pripisovati toliko razsodnosti, da bi opazili klerikalno »doslednost«. Zato pa jo mora opaziti razsodna naša javnost. Edinstvo — needinstvo, skupnost — to so za naše klerikalce le prazne fraze, katere rabijo kakor jim baš kaže. Nimajo klerikalci povoda klicati Zveze južnih Slovanov na kak odgovor, temveč narobe: Zveza južnih Slovanov naj pokliče Šusteršiča in Slovenski klub na odgovor.

LISTEK.

Oče Kondelik in ženin Vejvara.

Češki spisal Ignát Herrmann. —

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil Stanko Svetina.

In skrbna mamica Pepičina si je prizadevala položiti v glas kar največ milobe in dobrodušnosti in obenem tudi malomarnosti, kakor da bi jo vsa stvar prav nič ne brigala. Vendar ko je rekla, da je včeraj pozabila, je povedala neresnico — ampak povedala jo je v najboljšem smislu. Nalašč je pustila stvar na današnji dan, na nedeljo. V delavnik se ni moglo vselej z mojstrom gladko govoriti. V nedeljo pa ji ni mogel uteči, ni imel izgovorov, da mora iti kam na delo; ni nosil novih vzorcev za slikanje; ni mu bilo treba kupovati barv, ni mu bilo treba iti nadzirat delavcev. In pustila je tudi stvar na današnji dan, da bi si pridobila z dobrim obedom »starega« na svojo stran. Bil je to njen naraven del domače diplomacije. Take male, nedolžne laži se lahko spove. Saj je vse to napravila hčeri!

Mojster Kondelik je prijel kuverto, na kateri je bila prilepljena znamka za dva krajcarja, in je vzel iz nje podolgast, trd papir z zlato obrezo, na katerem je bilo natiskano z okrašenimi črkami in s temnordečo barvo:

Stara garda zaprtega krožka mladeničev »Nageljev« vabi Vaše Blagorodje kar najljubše na

ponavljalno (podaljšano) plesno uro v Kaskovem salonu dne 15. prosinca.

Začetek ob 8. uri.

Domači odbor.

Mojster Kondelik je prebral, obrnil, pregledal na robu tudi dva podpisa sklicateljev, položil je povabilo na mizo in vprašal ravno tako kratko kakor prej:

»No, in kaj je s tem?«

»No, kaj je s tem, stari«, je rekla gospa Kondelikova priliznjeno, »to je očitvidno; Pepico vabijo k Kasku — veš, nekaj takega kakor plesni venček . . .«

»No, seveda«, se je spomnil naglo gospod Kondelik,

»pust je — in vrag jim je premočil glave! In kaj Pepica! Saj je že hodila k plesnim uram —«

»No, seveda je hodila, stari«, je pritrjevala gospa ravno tako uljudno, »predlanskim je hodila, da, in lani je bila enkrat. Od onega časa nikdar več. Ne gre se za to, da bi hodila zopet v kak kurz — to je posebna, ponavljalna ura —«

»Ali je že pozabila plesati, da bi morala ponavljati?«

»I no, stari, razume se, da ni vsega docela pozabila — zanesi se, da sem pazila, da ji je to oče Kaska dobro vbil — ampak vaja, stari, vaja je neizogibna stvar. Že dve leti ni hodila k plesnim vajam — lani je to samo povohala — doma pa se ne more na pamet naučiti kakor naštevanko — in ko bi se v plesanju malo ne izvežbala, ne vem, kako bi mogla iti z njo na kak velik ples . . .«

Mojster Kondelik je nehal mešati kavo, pogledal je ženo in je rekel kakor v največjem začudenju:

»Ti hočeš iti na velik ples, Beti?«

Obličje gospe Kondelikove se je malo zmračilo.

»Ne, stari, jaz nočem iti na noben ples, veš, jaz sem se za svojo osebo že naplesala. Ampak ne pozabi, da imamo hčer, da je stara osemnajst let, da je ne damo v okvir, da ne bo večno doma in da mora zahajati malo v družbo, kjer se nauči olike. In nikar ne pozabi, stari, da si sam obljubil Pepici, da pojde letos na kostumno burko v Meščansko besedo.« In zdaj si predstavi deklico, ki je prišla iz vaje, da bi kar naenkrat padla skozi odprta vrata v Besedo! Odkar živiš, še nisi bil dekle, stari, ti si ne moreš predstavljati, kaj je vse to! Tam so samidoktorji, profesorji, sami inženirji, trgovci, magistratni uradniki — tako dekle je med njimi kakor prodana. In ravno zato mislim, da je ponavljalna ura kakor iz nebes poslana, da bi se Pepica malo pripravila . . .«

Gospod Kondelik je zopet mešal kavo, srebal jo in je rekel počasi:

»Zapomni si Beti, da Bog pošilja kugo, lakoto in vojsko, ampak nikdar ne plesnih vaj. To je izmišljotina prave ljudske neumnosti.«

Dokler se je mojster Kondelik držal stvari, je znala gospa Kondelikova polemizirati z njim makari cele ure in mnogokrat — da, skoro vedno s vspehom. Ampak kadar je prišel s temi »ovinki«, kakor je ona pravila, in kadar je začel z zasmehujočim tonom, kakor ravno sedaj, kakor da bi hotel briti norce z nje, tedaj jo je zapustil mir in premislek in večkrat se ni mogla ubraniti, da se ne bi kujala. K

¹⁾ Meštanska beseda je čitalnica v Pragi, kjer se prirejajo veliki ple si, igre itd.

Večna pasivnost in neodločnost napram klerikalnim lumpom samo slabi in ponižuje klub. Klerikalci imajo Narodno zvezo in skupnost samo za to, da bi kaj profitirali: na kako skupno narodno in gospodarsko korist še niso in ne bodo nikoli mislili. Ljudi Šusteršičevega kalibra je treba prijeti tako za ušesa kakor za glave; kdor tega ne stori, ima samo — zasmeh in škodo. — H koncu še eno pripombo: zakaj »Slovenec« in Šusteršič sedaj tako trdovratno molčita o dalmatinski železnici? Stvar je vendar diskuzije vredna. In lepo priliko imata, da lahko pribijeta neosnovane napade grdih liberalcev na poštene in sposobne ljudske politike, ki so si iz kmečkih žuljev namolžlj milijone ...

PRED PRVO SEJO DRŽAVNEGA ZBORA.

Iz Lvova poročajo nemški klerikalni listi, da bodo Rusini glasovali s Slovansko jednoto in socialisti glede dnevnega reda, vendar pa bo dežela dobila o njegovem imenju vlada večino, ker bodo za njo glasovali Nemci, Poljaki, bukovinski Rusini, Italijani in trije Slovenci Plojeve skupine (?). V konferencah, katere bode imel prihodnje dni Bienenrth z vodstvi parlamentarnih skupin, se bode v prvi vrsti šlo za delovni program, v katerem bode na prvem mestu sanacija državnih in deželnihih financ. Ako se vladi ne bi posrečilo sanirati parlamentarnih razmer, potem je treba po njegovih informacijah pričakovati razpust državne zbornice v poletju in nove volitve prihodnje jesen. — Vest, da bi trije Slovenci Plojeve skupine, katere po našem vedenju sploh ni, glasovali za vlado, je popolnoma neresnična.

POSREDOVANJE KRALJA EDVARDA.

Parlament, korespondent »Daily Cronicle« poroča svojemu listu: »Najnovejša je, da bi naj kralj sam pospeševal sporazum med lordsko in poslansko zbornico, ki sta si sedaj v ostrem boju nasproti. Dasi ima kralj neizmeren vpliv, so vendar nasprotja tako načelna in dalekosežna, da ni misliti, kako bi se četrudi z najprevidnejšo diplomacijo poravnala. Vendar pa je znamenito, da se o ideji kompromisa vsled kraljeve intervencije sploh razpravlja.«

DROBNE POLITIČNE NOVICE.

Vstaja v severni Albaniji. Iz Soluna poročajo včeraj: Doslej je šlo od 1. in 3. kora trideset bataljono v Prištino, Ipek in Prizrend; danes pridejo še trije bataljoni in Carigrada. Oficijelno se poroča, da so pozicije Arbanasov pri Prištini popolnoma obkrožene od tuških čet.

Politični preobrat na Grškem. Po razpustu častniške lige se pripravljajo zopet preobrat: častniki so se sprijaznili s prestolonaslednikom, vodjo bivše vojaške lige Zorbas se ostro napada po časopisju in se mu očita, da z revolucijo ni ničesar dosegel, kralja pa se poziva, naj stopi v boj za preosnovo uprave in ustave.

Ministerski predsednik Khuen-Hedervary se čuti bolnega in misli iti ali v Opatijo ali pa na Semering, da si odpomore.

V Srbiji je sklenila vlada sezidati moderno tovarno za puške in topove.

Dnevna kronika.

Podoknica za Tarnowsko. V noči od sobote na nedeljo se je pripeljala neka ruska družba v čolničku pod okno Tarnowskine ječe v Benetkah in jej je zapela več pesmi. Slednjič so Rusi prosili svojega gondolierja, da je zapel eno italijansko, ki slove: »Povej, povej mi ljubica, kaj naj storim za te.« V nedeljo večer je družba zopet prišla, a policija je prisiljena ljudi prisilila, da so se odpeljali.

Škotska ekspedicija na južni tečaj. »Royal Scottish Geographical Society« dela priprave za ekspedicijo na južni tečaj, ki bode odrinila še leta 1911 v majniku pod vodstvom dr. Brucea. Troški so izračunani na milijon marek. Dr. Bruce je že opetovano deloval v raznih arktičnih ekspedicijah.

Milijonska dedščina društva. Walter Sack, voditelj tvrdke za poljedelske stroje v Monakovem, je zapustil društvu za varstvo materinstva 1 milijon 200.000 marek. Sack je bil zelo naobražen in je govoril in pisal 12 jezikov. Umrli je dne 4. aprila iz žalosti za svojo umrlo soprogo, kateri je kmalu sledil v dobi 34 let.

Podajanje roke v »beli hiši«. Iz Washingtona javljajo, da se je predsednik Taft odločil prenehati s starim običajem »rokovanja« pri vseobčih sprejemih. Za ta korak se je odločil po vzprejemu 2000 učiteljev, pri čemur se je tako utrudil, da zadnjim ni več mogel podati roke. Ta šega bode torej iz državne »bele hiše« izginila.

Srbski brivec — angleški dramatik. Dane Jarčić, Srb z Banata in brivec po poklicu, je nedavno opustil svojo obrt in je zašel med angleške dramatike v Londonu. V dobrodelne svrhe za ponesrečence po povodnji v Parizu se je igrala njegova melodrama The Raven's Cry (Prik kavranov). V komadu prikazuje čas turkosrbskih bojev in predstavlja neko ljubavno afero. Dane Jarčić ima poleg svoje slave še vedno krasno urejeno brivnico v Londonu, dočim je bil od leta 1876—1884 na Dunaju naseljen. Jarčić pravi, da še ima štiri drame, ki se še pa niso predstavljele.

Poročilo o glavni skupščini južnoštajerskega hmelnjarskega društva v Žalcu, dne 4. 4. 1910.

(Dalje in konec.)

Poslovodja hmelnjarskega društva je poročal potem o stanju blagajne, katere je imela 3844'10 K dohodkov in 4390'50 K stroškov, toraj primanjkljaja 546'50 K. Denarni promet minolega leta je znašal potemtakem 8234'65 K. Kako se je pomnožilo delo tajništva in blagajništva, kažejo naslednje številke o denarnem prometu prejšnjih let in sicer: l. 1881 (ko se je društvo ustanovilo) 840 K, leta 1890 638 K, 1900 1328 K in l. 1909, kakor že navedeno 8234 K. Pregledovalcem računov sta se izvolila gg. Franc Hodnik in Franc Šusterič. Konečno je poročal poslovodja, da sta za leto 1908 izvoljena pregledovalca gg. Ed. Kuček in Fr. Šusterič letni račun za l. 1908 dne 5. aprila m. l. odobrila.

Ko so nekateri navzoči hmelnjari javili pristop k društvu in plačali letnino 2 K, je naprosil društveni predsednik g. Miloša Stiblerja, združnega inštruktorja iz Celja, da poroča o pomenu poljedelskih zimskih šol v obče. Vseskozi zanimivo, stvarno in lahko umljivo razpravljanje je prepričalo navzoče hmelnjare, da je g. poročevalec strokovnjak, ki nima svojega znanja le iz knjig in časopisov, ampak tudi iz lastnega, praktičnega prepričanja. G. Stibler poročal je namreč, da je potoval po Nemškem in Danskem in se osebno prepričal, kako blagodejno delujejo zimске šole, katerih je po navedenih deželah že toliko, da pride skoro na vsak večji okraj po ena. Princip teh šol se je namreč povsod prav dobro obnesel; gojenci zimskih šol imajo 6 — 7 mesecev teoretičen poduk v šoli in se morajo drugi čas pečati doma s praktičnim poljedelstvom. Strokovni učitelj zimске šole pa obiskuje v poletnih mesecih zlasti svoje učence na domu in podaja njim in drugim kmetovalcem navodila o praktičnem kmetijstvu. Le-ta učitelj obiskuje pa sploh vse kraje svojega okolišča in uči na licu mesta, kako se morajo opravljati različna dela. Zimске šole so toraj največjega pomena in naj bi se veliko bolj uvaževale, kakor dosedaj. Gospod Stibler pozdravi misel hmelnjarskega društva v Žalcu, kot središču južnoštajerskega hmelnjarstva, ustanoviti zimsko šolo s posebnim ozirom na hmelnjarstvo; on je rekel, da se pri takšnih ustanovitvah ne smemo preveč zanašati na tujo pomoč, ampak, da si moramo sami pomagati s tem, da začnemo zbirati med posameznimi hmelnjarji, pri občinah, pri okrajnih zastopih celega okolišča in pri denarnih

zavodih. Ustanovitev zimске šole v Žalcu bi se tem lažje izvršila, ker je država in dežela v to svrhu že obljubila vsaka po 1500 K; vrhutega pa je dežela obljubila plačati še voditelja šole, namreč 2500 K vsako leto.

Ko je g. M. Stibler končal zanimivo poročilo, zahvaljevali so se mu navzoči s ploskanjem in navdušenimi »živijo-klici«. Razpravljajući sledečega razgovora vdeležili so se gg. drž. posl. Roblek, dr. Lipold, Rak, Steiner, Jošt M., Piki in Petriček. Konečno se je na predlog g. Piki-na sklenilo, vse nadaljnje delo v vresničenje te misli izročiti društvenemu vodstvu.

O zadnji točki dnevnega reda: praktične izkušnje v hmelnjarstvu, razpravljajući je poslovodja ter hmelnjarjem priporočal, da naj vse store v zatiranje hmelnjskega kebra, kateri se je letos pokazal v toliki množini, da nam žuga uničiti naša hmelnjišča. Tudi to poročilo je zanimalo navzoče hmelnjare, kateri so v pojasnilo življenjskih razmer tega škodljivca še marsikaj vprašali poročevalca.

Ko je g. Piki navzoče hmelnjare opozoril na stroj, s katerim se baje v Ameriki hmelnj obira, je zaključil društveni predsednik glavno skupščino.

Štajerske novice.

Štajerska dežela je sedaj, kakor javlja graška »Tagespost«, v hudih finančnih stiskah. Ustavile so se vse podpore in plačila, ki niso ravno najnujnejša. Ker manjka navzlic temu denarja, je najel deželni odbor 3 milijone kontokorentnega posojila, od katerih je že en milijon štiristotisoč kron porabljenih. »Tgp.« poziva vse merodajne činitelje, naj bi se zavzeli za konec obstrukcije.

Narodna stranka in štajercijanci. Ker smo si v interesu prebivalstva dovolili nekoliko ostre, a upravičene kritike sedanjega taktičnega postopanja klerikalcev v zadevah obstrukcije, ponavlja mariborsko časopisje staro laž, da smo zvezani s štajercijanci. O stvarnem odgovoru na naše stvarne ugovore ni sluha ne duha ... Klerikalci so v neprimikah ali pa imajo slabo vest, zato na naše stvarne očitke odgovarjajo z obrekovanjem. Ako bi nam bilo resnično za boj proti obstrukciji, bi lahko napeli drugačne strune in g. dež. odb. Robič bode vedel izza časov zadnjega boja z nemško večino, da ne brez uspeha. Klerikalci hočejo vse sami opraviti, se sami pogajati, sami odločevati — ne da bi vprašali nas; za našo podporo pa se silno bojijo ... Kar pa se tiče naše »zveze« s štajercijanci, daje najlepše spričevalo za njo »Štajerc«, ki je številko za številko poln najsurovejših napadov na naše liste in urednike. Pa tudi »Straža« sama bide glede teh trditve le sebe po zobeh. Saj je pisala še minul teden: »Za štajercijance in podobne ljudi ni bodočnosti ... To pa slov. liberalci dobro vedo. Štajercijanstvo bo, ko doseže vrhunec, začelo padati in se bo moralo prilagoditi zdravemu ljudskemu jedru, ki se bo razvijalo narodno. Prelevilo se bo štajercijanstvo v slovensko liberalstvo, kar je na prvi pogled jasno. (Ta proces se že od ustanovitve Narodne stranke sem v veliki meri vrši. Op. ur.) Saj štajercijanca od liberalca bistveno prav ni ne loči, razun tega, da se prvi čuti za Nemca, ker ima od tega dobiček, ko ne bo več profita, bo zopet Slovenec«. Vidite, mariborski gospodje, koliko resnice in poklonov ste tu napisali na naš naslov! Kaj bode sedaj počeli s frazami, da smo nemškutarji in pa stranka brez bodočnosti? Je vrag, kaj ne, g. dr. Korošec, če sede v uredništvu taki telički, da sprejmejo včas kak pravičnejši in resnicoljubnejši dopis in to v klerikalni list, ki ima najožje stike z — Roškarji in Povaleji!

Mariborska »Straža« ima v novejšem času očitno urednike, ki slišijo travo rasti. Včeraj priobčuje neko skrupucano poročilo o Plojevem shodu pri Sv. Marjeti nižje Ptuja in pravi med drugim, da je »k nekonsolidiranim razmeram v Slovanski Uniji, v kolikor obstojajo, največ pripomogel Plojev strah pred vlado in neštevilne zasluge (!) njegovega kluba Bie-

temu jo je pripravil tudi sedaj mojster Kondelik, ki se ni dal pregovoriti.

Gospa Kondelikova je bila skoro žalostna. Toraj zastoni je kuhala jetrne cmoke v juhi! Zastoni se je trudila s španskimi pticicami! Zastoni se je mučila s kolačem! Vse to je napravila, ker je trdno upala, da poreče sprog v dobrem razpoloženju: Ampak to se razume — le naj gre Pepica k ponavljalni uri.

Pepica! Gospa Kondelikova se je sedaj spomnila, da posluša hči v kuhinji za vrati in sledi brez sape pogovoru roditeljev, in da ji zdajpazdaj pridejo solze v oči, ko sliši, kako je oče neizprosno. In gospa Kondelikova ni nikdar prenesla hčerinih solz. Saj je to edini otrok! Kdo pa ve, koliko joka jo še čaka v prihodnjem življenju, ko ne bo pri njej mati!

Gospa je pristopila k mizi, vzela povabilo »Nageljev«, dala ga v kuverto in rekla kratko in odločno:

»No tak dobro, Kondelik!«

Diplomacija gospe Kondelikove je imela svoj slog, svoj način govorjenja, svoj odsev. Dokler je govorila: stari — je bila popolnoma jasna ugodnost in vselej up na umirljiv, zadovoljiv odgovor na vse, za kar se je ravno šlo. Z besedami: »stari — ata — očka« je govorila dobrodušna, nežna, udana žena; ako pa ni prodril ta prilizujoči priimek, ako je bila vsa podložnost zastoni, je prišlo iz ust nezadovoljne ali na vse zadnje razžaljene s o p r o g e i n m a t e r e hladna, trda beseda: Kondelik!

Tudi sedaj je zazvenela ta beseda prav ostro. In ko jo je spregovorila, je odprla vratica male omarice, dala kuverto med šale in kupice, zaprla in je začela pobirati prtiče na mizi in jih skladati.

»No, kaj pa?« je vprašal mojster Kondelik, ki je poznal ta običaj svoje žene.

»Nič, Kondelik, nič«, je odgovorila njegova žena. »Ako ti ni prav, pa ne gremó tja. Moj Bog, ne bomo sami — ne bo jih tam veliko. Jaz ne gorim po Nageljih — in slednjič tudi Pepica to odkloni.«

»No, vidiš, Beti«, je rekel Kondelik, »to je pametna beseda. Mislim, če gre Pepica h kostumni burki, da užije pusta še preveč.«

Gospa Kondelikova, ki je ravno gladila z dlanjo poslednji, zlozeni prtič, je rekla prepričevalno, ne da bi se ozrla na soprogo:

»Ne, Kondelik! Ako ne gre dekle k ponavljalni uri, potem tudi ne gre k burki.«

Mojster je posrebral poslednjo kapljico črne kave, postavil lonček nazaj in je začudeno pogledal ženo.

Niti sedaj se ni ozrla na soprogo, da bi spoznala učinek svojih besed. In je nadaljevala:

»Da, Kondelik — to stvar mi pusti. Ne grem z njo k burki, da bi mi sedela tam pri zidu, kakor lena, kakor žalosten angelj na grobu, in da bi jo odpeljala po polnoči vso nejevoljno domov. Ti ne veš tega, ampak jaz vem, kako je dekletu, ako gre takole nekam prvič in brez znanja. Vem, kako se je meni godilo v takih okoliščinah. Sedela sem do

polnoči kakor zgubljena ovca, nikdo ni s menoj spregovoril — šele po polnoči me je spravil iz zadrege neki, očetu znani oficijal. To se razume, bilo je to le prvič — o potem sem imela plesalcev na tisoče ...«

»No, vidiš Beti«, je rekel Kondelik, »pri vsaki je to prvič — vsaka mora začeti ...«

»Da, Kondelik, seveda; in ravno zato sem hotela, da bi se to zgodilo Pepici pri Nageljih —«

»Da se tako vlečeš za te fantaline, Beti!«

»Ne, Kondelik, to niso nikaki fantalini — to so že moški mladeniči — hodili so že pred leti k plesnim vajam. Saj vidiš, da je to s t a r a g a r d a. Med njimi so tudi člani Besede — in ti bi ne opustili Pepice pri burki. Nikar se ne misli, Kondelik, da bi jo peljala med kake veterinjake. Osemnajstletno dekle ni nobena igrača — to pusti materi. Še vedno si se mogel name zanesti, nikdar te še nisem prevarila. Tudi to bi se dobro izteklo. Toda ako na noben način nočeš — dobro. Kar sem mogla, to sem storila. M e n i ne more dekle očitati ...«

»Ali morda meni, kaj?«

»Ničesar ti ne očitam, Kondelik — Bog obvaruj. Ti si glava družine in ti si gospodar, kar priznaš. Ampak dekle je staro osemnajst let — ne pozabi na to! ...«

»Ne, Beti — to mi ponavljaš tako pogosto, da gotovo ne pozabim. Ponavljaš mi to osemnajstletnico, kakor da bi morala iti Pepica v smrt. Sicer pa tudi še nima popolnoma osemnajst let. Povej mi, za božjo voljo: kaj je že vse zamujeno?«

Dalje sledi.

nerthu ... Prosimo, take navadne laži piše mariborsko klerikalno trobilo v slepem sovraštvu do odličnega slov. politika ravno v trenutku, ko je Šusteršič zagovarjal na Jesenicah skupnost jugoslov. delegacije! Človek mora imeti dober želodec, če hoče sploh občevati z našimi klerikalci, ki glede svoje pokvarjenosti in svojih političnih lumparij res nimajo kmalu vrstnikov.

V nedeljo, dne 17. t. m. vsi v Maribor gledat Martina Krpana.

v O obnem zboru celjskih Ciril-Metovovih podružnic pravi „Sloga“, da je bil razmeroma slabo obiskan; to smo povedali tudi mi in smo pristavili, da se je zlasti neprijetno opazalo, da so dosledno izostali vsi slovenski obrtniki in trgovci izvzemši jednega. Pripomnimo še danes, da je izostalo tudi vse naše uradništvo. Povedati pa moramo „Slogi“, ki toži, da so izostali tisti, katere bi bili najbolj pričakovali — da so to ravno najzvestejši in najodličnejši pristaši „Sloge“. Ako starejši celjski rodoljubi konsenkvntno izostajajo in bagatelizirajo vse naše narodno življenje celjsko, ne morejo mlade napredne moči, ki se za celjsko narodno oživiljenje pošteno trudijo, delati kar čez noč čudežev! Svetujemo prijateljsko dopisniku „Sloge“, naj ne jadikuje vedno o neslogi, kar je zelo neplodno, boljše bo in več bo koristilo narodni stvari, ako odkritosrčno besedo pove o onih, ki so za vse mrtvi in vse ovirajo.

v Učiteljsko društvo za celjski okraj priredi v četrtek, dne 5. majnika t. l. izlet v Št. Jur ob juž. žel. ter praznuje pri tej priliki svojo štidesetletnico. — Tudi Učiteljsko društvo za laški okraj je že sklenilo, da poleti ta dan v Št. Jur, Vabimo na ta izlet še druga bratska učiteljska društva, oziroma cenjene tovarišice in šolske prijatelje. Podrobni vspeled se objavi pravočasno. Za učiteljsko društvo za celjski okraj: t. Brinar t. č. predsednik.

a V. Svetini pri Celju sta se konstatirala dva slučaja otrpnenja tilnika v eni hiši.

a 12 svinj nenadoma poginilo je včeraj gospe Jellenc iz Celja na njenem posestvu pri Petrovčah. Popoldne je komisija dognala, da so bile vse zastrupljene.

v Iz Gotovelj. Otroška predstava „Rdeča Kapica“, katero je to nedeljo igrala naša šolska mladina, je, kakor smo dobili vtis, cenjenim gledalcem in gledalkam, malim in velikim, zelo ugajala. Obisk je bil nepričakovano obilen; kajti kljub slabemu vremenu in kljub temu, da so domačini to poc dali prostora cenjenim gostom, je bila dvorana natlačena polna občinstva pred vsem iz Žalca, Polzele, Ložnice in iz drugih krajev okolice. Z zanimanjem in z izredno pazljivostjo je vse sledilo sigurnim igralcem, in gotovo je marsikdo pri tem pozabil na sedanjost ter se je zamaknil nazaj v čarobno kraljestvo pravljice. Cenjeno občinstvo je vspehe naših mladih diletantov tako obilno poplačalo, da so pokriti vsi ne mali izdatki za kostume in druge priprave ter je še precejšnja vsotica preostala, ki se obrne v prid tukajšnje šole. — Na splošno željo se igra v nedeljo, dne 17. tm. začetek zopet točno ob pol štirih) ponavlja. Kdor želi, da bi se mu sedež rezerviral, naj blagovoli to sporočiti tukajšnjemu šolskemu vodstvu.

v Iz Vranskega. K poročilu o podpirateljih šol. kuhinje je zadnjič po neljubi pomoti izostal v izkazu trgovec g. E. Brezovšek. Tudi on že več let šol. kuhinjo izdatno podpira bodisi z živili ali z denarjem. Naj ji bode tudi še v prihodnjič naklonjen!

v Grebencu izročni. Iz Gornjegrajskega odhaja v Šmarje g. ckr. sodnik Janko Sernec. Na njegovo mesto je prišel g. dr. Fišinger, ki je bil ravnokar imenovan sodnikom in torej nima še votuma. Vsled tega smo Gornjegrajčani za nekaj časa tudi v kazenskih zadevah na milost in nemilost izročeni znanemu svetniku Grebencu, o čigar „nepripravnosti“ že vrabci na strehi čivkajo. Kdor ve, kako „nepripravnost“ postopa svetnik Grebenc z naprednjaki, ta mora reči, da danes ni najti več pravice tam, kjer bi se imela v polni meri deliti. In kaj pravi ckr. okrožno sodišče k temu? Nič drugega, kakor da bo svetnik Grebenc še naprej delil „pravico“ svojim podložnim po starem receptu. Vivat justitia!

v Nepripravnosti Grebenc. Ko je g. Kelc od Noveštifte hotel nastopiti svojo petdnevno kazen, se je to javilo svetniku Grebencu. G. Kelc je bil obsojen v petdnevni navadni zapor. Ne da bi se Grebenc informiral, kako kazen je dobil Kelc je takoj zavpil: „Den Kerl aber in die Einzel zelle“. Ko se mu je povedalo, da želi g. Kelc itak

v „Einzel-zelle“, ker ne mara biti skupaj z nekim soobčanom, kateri je ravno takrat užival sladkosti gornjegrajskih zaporov, je zavpil Grebenc: „A so, dann sperren's ihn grad mit dem zusammen ein.“ Priče na razpolago. Pa recite, da svetnik Grebenc ni nepristranski. Živela taka justica!

V Gornjemgradu se vrši prihodnjo nedeljo ob 2. uri popoldne v čitalničnih prostorih mladinski shod, katerega se udeležijo tudi dež. posl. dr. V. Kukovec. Govorijo objednem odposlanci Zveze slov. napredne mladine. Mlajši in starejši somišljeniki so vljudno vabljeni na shod.

Iz Mozirja. Pod naslovom »Iz gornjegrajskega okraja« je priobčil »Slov. Gosp.« dne 7. aprila prav po farizejsko zasukan dopis, v katerem bi rad mesto neke zelo klerikalne občine v najbližji okolici našega trga oblatil napredno občino Kokarje. G. J. Knaflič sploh ne more biti pri tem tangiran in o g. županu Prazniku ni glede razdeljevanja podpor nobene pritožbe. Kar se tiče naše občine, jo moramo le pohvaliti, ker je brezplačno izvršila tehtanje za trg in okolico. Izrekamo tudi svoje priznanje uradništvu c. kr. ekspoziture, ki je storilo vse, kar je bilo mogoče in skrbelo za to, da se je krma v trgu in okolici kar z najmanjšimi prevoznimi stroški razdelila. »Sloven. Gosp.« svetujemo, naj poišče župana Praznika tudi še kje drugje ko v Kokarji in naj vpraša dotičnika, koliko je računil prevoznine za krmo? Ali ni računl ta klerikalni župan za 7 vagonov slame in sena okroglo 700 K in za tehtanje še posebej 5%? Pri koruzi je računl od 100 kg 2 kroni prevoznine, tako, da je kmetom prišel cent mesto na 6 na 8 kron. In koliko vipa se je spilo ob razdeljevanju krme in koruze pri njem! Radi ali neradi so kmetje dajali za vino ... To je žalosten kos ljudske politike, kakor jo uganjajo naši klerikalci po deželi. Ne le duhovniki temveč tudi vplivnejši klerikalni posvetnjaki strižejo uboge ovce, kjer le morejo. In ubogi zapeljani kmetje mislijo, da se gre za njihovo korist! Kaj poreče k opisanim dogodkom ekspozitura?

a Nabori v Sevnici. Poklicanih je bilo 169 fantov, od katerih je bilo potrjenih 37.

v Prošnja za prebrane slovenske časopise. Da se narodna zavest v obmejnih in ponemčenih krajih probuja, je potrebno, da pride kolikormogoče veliko slovenskih knjig in časopisov ob mejo. Da se to omogoči, prosimo naše narodno občinstvo, da oddaje prebrane slovenske liste v trgovinah: gg. Prica-Kramar, Stermečki, Zvezna trgovina redno vsak teden najpozneje do petka opoldne, da se morejo odposlati še pravočasno v določene kraje in se lahko vsako nedeljo razdelijo med čitatelje. Ivan Prekoršek, pot. ničt. CMD.

v Občlna Jurkloster se razdeli v občini Jurkloster in Mišjokol. Tozadeven razglas štaj. namestnije je priobčila te dni uradna „Gr. Z.“

v V Št. Jurju ob J. ž. je ponoči tema kakor pod zemljo. Človek se lahko še ubije, ako ga slučaj zanese na cesto. G. župan Pisanec menda noče s tem označiti, da ima trg črnega župana? Bilo bi prav prijazno od njega, če ne bi pustil samo lune od časa do časa razsvetljevati ponoči Št. Jurja temveč da bi dobili tudi par svetilk.

v Iz Št. Jurja ob J. ž. Pred kratkim se je šel neki prijatelj zlahtne vinske kaplje spovedovat. Izpovedal je grevano, da se večkrat napije. Spovednik mu je dejal, da je to težka pregreha in da ne dobi odveze. Radoveden je bil tudi, kateri šentjurski krčmar ustreda pregrešnim nagonom pijančkovim. In zvedel je — da se ga je spovedanec navlekel v katoliškem domu, po dom. v čukovskem gnezda. A, to je pa bilo kaj drugega: pijanček je dobil odvezo in se je spravil z Bogom. Pa tega ne trdimo, da bi šel ravno k šentjurskim duhovnikom, zlasti še k g. župniku k spovedi. Saj bi nam gospodje hitro poslali popravek in popravi se lahko s § 19 tisk. zakona vse razun čevljarskega računa.

a Za načelnika spodnješt. šulferajuske župe je bil izvoljen v nedeljo v Mariboru dr. Rolf Valentin iz Maribora; mož se je pisal poprej, kakor poroča „Straža“, dr. Radolf Valentinič. Je nekaj čisto naravnega, da kak drug človek ne more voditi spodnještaj. renegatov, zbranih v šulferajuskih podružnicah.

a Iz Ljutomer. Posojilnica v Gornji Radgoni je naklonila „Murskemu Sokolu“ v Ljutomeru 20 K podpore, za kateri dar ji izreka odbor najpristronejšo zahvalo.

a Jugoslovanska enciklopedija. V soboto, dne 16. aprila pride v Ljubljano predsednik Jugoslovanske Akademije znanosti in umetnosti dr. T. Smečič, da nam osebno pojasni načrt za Jugoslovansko Enciklopedijo. — V to svrhu se bo vršila navedenega dne ob 6. uri zvečer seja „Znanstvenega odseka Maticе Slovenske“. Na to sejo so vabljeni vsi gospodje, ki so za katere stavke prevzeli sestavljanje abecedarja ali se sicer zanimajo za stvar.

Druge slov. dežele.

v Zopet Nemec! „N. Fr. Presse“ poroča iz Rima, da ima postati v Trstu zopet Nemec škof. Cesar je baje vprašal za svetgoriškega nadškofa, pa ljubljanskega in poreškega škofa. Prvi je rekel, da bi naj postal Slovenec škof, drugi je predlagal nekega hrvatskega prelata, poreški škof pa Italjana. Vendar bo pa baje imenovan Nemec, ki ga hoče imeti dr. Nagl, ki je preje škofoval v Trstu. Trdijo že z gotovostjo, da se oni Nemec zove Perathoner, ki se mudi sedaj v Rimu.

v Žalostno dejstvo, kako propada Bela krajina, nam kaže in potrjuje zadnji nabor v Metliki. K naboru je namreč prišlo 101, a potrjenih je bilo 28 fantov. Daljnih 243 obvezancev ni prišlo, ker so kje v tujini, ponajveč v Ameriki. Tako zapuščajo najboljše moči domovino.

v O zavodu „Banca popolare“, ki se je lansko leto v Gorici finančno zrušil, se še sedaj ne ve nič gotovega, kolika je škoda. Gotovo pa je, da znaša izguba nad eden milijon kron. Deželnega poslanca Lenassija so kot sokrivca takoj zaprli, a ravnatelj banke, Colle, je pravočasno pobrisal preko meje. Sumilo se je, da on gotovo največ ve o nerednostih in da so ga radi tega pustili uiti. Sedaj so ga pa našli na otoku Krfu in ga pripekljali v Gorico, kjer bo morda pred sodiščem razkril tajinstveni polom zavoda „Banca popolare“.

v Železo v Istri. V Poreču se mudi angleški inženir White, ki preiskuje v imenu neke angleške družbe, da li se nahaja v Istri železna ruda. Dosedajni uspehi so baje poveljni.

v Ljubljanski frančiškani so prilepili na cerkvena vrata reklamne liste za neka predavanja v hotelu Union. Čudno, da še nimajo kaj takega na oltarju in spovednicah.

v Čukovska kultura. V soboto je umrl v Radovljici uradnik posojilnice Praprotnik, ki ga je p. etepel katoličan Kleindienst, brat župnika Kleindiensta. Zdravniki so v Radovljici proglasili Praprotnika za — simulant. Sedaj je pa umrl in zapustil ženo z dvema otrokoma.

v Je li to mogoče? „Višek surovosti“ sta v zagrebškem saboru dosegla po „Slovenčevem“ poročilu klerikalec Radič in frankovec Elegovič. — List zatrjuje, da sta drug drugega nadkriljevala in sta prišla slednjič tako daleč, da sta si očitala celo svoji ženi. Stvar je res strasna, če že „Slovenec“, ki ima čudne pojme o dostojnosti, mora tako pisati. Tem bolj, ker sta Elegovič in Radič priznana klerikalca in verna katoličana. Mora pač biti ljubljanskim klerikalcem žal, da jih je sleparski Radič opilil v prid svoji tiskarni za lepe tisočake in grozna mora biti jeza radi tega, če celo „Slovenec“ konstatira, da je klerikalec Radič, še pred tedni njihov uzor — mož nad prebrisani genij — surovina.

v Zavednost na ljubljanskih gimnazijah, oziroma pri ravnateljstvih zavodov mora biti res uzorna. Razdelile so se dijakom položnice, s katerimi lahko vplačajo šolnino, ali še so bile za višje razrede samo nemške in dijaki so jih morali seveda nemško izpolniti. Mislimo, če so nižješolci dobili dvojezične, bi se pač isto brez predpisov in prepovedi lahko storilo tudi od V.—VIII. razreda.

a Lepe razmere vladajo pri občini Kostanje na Koroškem, kjer teče sedaj že 3. leto kar je izvoljen novi obč. odbor, a župan že dozdej ni izvoljen, ker nemška večina noče izpolniti vsaj nekaj pogojev, ki jih stavi slov. manjšina. Zato se slov. odborniki pri volitvi župana vedno odstranijo ter tako povzročijo nesklepnost sej. Pol. oblast pa, namesto da bi pametno posredovala, ne ve nič nujnejšega, ko slov. odbornikom nalagati globo za globo.

a Zaradi deklet se je steplo na parni opkarni v Kosezah pri Ilirski Bistrici 180 — kakor poroča „Slov. Narod“ — prekmurskih fantov. Nekaj je ranjenih obležalo na bojišču.

Po svetu.

a Dve maši na dan smejo čitati do konca marca 1911. vsi duhovniki v praški nadškofiji. Tako je odredil knezoškof Skrbensky, ker je veliko pomanjkanje na duhovščini.

a 60 milijonov kron čistega dobička ima država od l. 1892. sem v kovanju kron. Takrat se je namreč vpeljala kronska veljava. Skovalo se je doslej kron v vrednosti za 271 milijonov kron. Vsi stroški za to kovanje pa so znesli le 216 milijonov kron, tako da je imela država zgornji čisti dobiček — torej 34%.

a Princ Gjorgje že zopet nima nič denarja, vsled česar bode šel v Belgrad, da zopet kralja olupi. Sedaj služi v Gornjem Milanovu.

v Krivotvoritelji denarja. V Abrudbanyi na Ogrskem je orožništvo zaprlo tri ponarejalce denarja, ki so morali biti zelo zviti in spretni. Pri njih doma so našli stiskalnice za deset- in dvajsetkronske bankovce, nadalje 2000 kron gotovine in 162 dvajsetkronskih zlatov, kar je bilo vse ponarejeno.

Barnes obsojen. Oni Barnes, ki je poneveril 300.000 dolarjev in ki je čital pri obravnavi v svoj zagovor pisma nemškega prestolonaslednika, ki jih je ta poslal grofu Hochbergu, je obsojen v 4 letno strogo ječo.

v Bikove žrtve. Pri neki bikoborbi v Zacatecos je hotel preskočiti bik barikado. Občinstvo se je tega silno prestrašilo in v občji gneči, ki je nastala, je bilo usmrčenih 12 oseb, 17 pa več ali manj ranjenih.

a Zastrupljeni pri banketu. V Mauzaretos na Portugalskem je bilo ostrupljenih pri političnem banketu štirinajst udeležnikov. Pet jih je že umrlo.

a Na konju iz Sofije v Bruselj. Nekoliko oficirjev tretjega bolgarskega dragonskega polka namerava prirediti izlet na konjih v Bruselj, kjer ostanejo nekoliko časa na mednarodni razstavi. Ta pot, ki iznaša preko 2000 kilometrov, hočejo prejahati v 35 dneh.

a Za eno krono Madjar. V neko kavarno na Ogrskem je prišel te dni neki tujec in se je oziral okrog kot da koga išče. Natakarija ga vprašajo, koga si želi. Oče je iskal sina, pa natakarijem ni vedel povedati njegovega imena. Oče se je pisal Dujmović in še le ko so dolgo ugibali, so z združenimi močmi uganili sinovo pomadjarjeno ime, ki si ga je bil pridobil z enokronskim kolekom. Madjarsko ime je bilo hrvatskemu Dujmoviću ravno toliko podobno, da se je stari za silo spomnil na nja.

a Oprostitev detomorilke. Porotno sodišče v Hagenu je oprostilo mizarjevo ženo Damann, ki ki je obesila dvoje svoje male dece in nato skušala še sebe usmrtiti, kar so pa ljudje zabranili. Porota je žensko oprostila, ker je delala v hipu nezavestnosti.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

SKUPNO POSVETOVANJE ČEŠKIH POSLANCEV

Praga, 12. aprila: Državni poslanec Udržal namerava sklicati skupno posvetovanje čeških klubovih načelnikov in sicer še pred sejo državnega zbora. V njej se bode razpravljalo o spornih točkah med posameznimi strankami in se bode poskusilo jih rešiti.

PROTI KLERIKALIZMU NA MORAVSKEM.

Brno, 12. aprila: Češka ljudska stranka je sklicala po celi Moravski protestne shode proti pastirskemu listu škofa Huyna (iz katerega smo tudi mi poročali nekaj podrobnosti. Op. uredn.) in pa proti klerikalni agitaciji na Moravi. Shodi so bili dobro obiskani in so potekali brez posebnih dogodkov.

HOFRICHTERJEVA ZADEVA.

Dunaj, 12. aprila: Kakor se sliši iz vojaških krogov, se bode vršila glavna obravnavna proti Hofrichterju v četrtek dne 28. aprila. Člani vojnega sodišča se bodo izbrali najbrž iz pešpolka št. 4 (dunajski Hoch u. Deutschmeister polk).

VOJNA LADIJA »ZRINJSKI«.

Trst, 12. aprila: Danes so slovesno spustili v morje novo vojno ladjo »Zrinjski« (14.457 ton). »Krstila« je ladjo nadvojvodinja Marija Valerija v navzočnosti visokih državnih in cerkvenih dostojanstvenikov ter nepregledne množice ljudstva.

VOJNA V SEVERNI ALBANIJI

Carigrad, 12. aprila: Iz Prištine brzojavljajo, da se je podvrglo že 9 vstaških vodij brez boja, ostali pa da se podvržejo še danes. Vstaši so tudi že izročili zaplenjeni top in 7 ujetih turških vojakov. General Šefket-Torghut paša odpotuje danes v Drinopolce, odkoder se poda s 4 bataljoni in 2 stotnijama oddelka za strojne puške v severno Albanijo.

GENERALNA STAVKA V MARZELJU.

Marzell, 12. aprila: Stavkujočim mornarjem so se pridružili trgovski uslužbenci in cest. železničarji. Sklenili so generalno stavko in pozvali tovariše, naj ustavijo vse delo v trgovinah ter preprečijo promet na cestni železnici.

ZATVORENJE ČEŠKEGA ŠOLSKEGA VRTCA V SP. POŠTORNI.

Sp. Poštorna, 12. aprila: V nedeljo se je vršil shod zaupnih mož v Sp. Poštorni, na katerem se je sklenil oster protest proti zatvorenju češkega šolskega vrtca v Sp. Poštorni.

GLASOVI O POLITIČNI SITUACIJI.

Dunaj, 12. aprila: List »Morgen« piše v članku »Kritična situacija« med drugim: Vprašanje, ali bode sploh podan predlog za spremembo dnevnega reda v prvi četrtkovi seji državne zbornice, še ni odločeno. Opozicija ne bode tko lahko pomagala vladi do cenega moralnega uspeha. Pač pa postane situacija velekritična, ako se bode iz pogajanj v finančnem odseku dognalo, da je zakonitev predloge izključena. Baron Bienenrth, kateri je dobro informi-

ran o dogodkih v taboru opozicije, že pripravlja presnovo kabineta. Rezultat teh priprav naznani v proračunskem odseku. Nemški nacionalci, ki verujejo tudi po padcu Schreinerjevem še v lojalnost ministrskega predsednika, bodo postavljeni pred fait accompli.

Dunaj, 12. aprila: K vprašanju nemšk. ministra rojaka pravi »Sonn- und Montagsz.«, da je edina ovira zasedanju tega portfelja to, da ni mogoče najti primerne osebe. Radikalci se zavzemajo za Pacherja in groze razbiti nemško-nacionalno zvezo, ako se jim ne ugodí; proti Pacherju se odločno protivijo ne le nemški nacionalci temveč tudi kršč. socialci, katerim je presvobodomiseln.

IZBRUH ETNE.

Catania, 12. aprila: Iz Etnovih žrel še vedno teče lava v velikih množinah. Najhujše pri tem je, da si išče lava vedno novih potov in nareja čim dalje večjo škodo.

MASARYK O NOVOSLOVANSKEM SHODU V SOFIJI.

Praga, 12. aprila: »Čas« poroča iz Varšave, da se je Masaryk izrazil tam napram nekemu sotrudniku »Kuriera Warszawsk.«, da so sicer gospodarski uspehi novoslavizma mogoči, na politične pa da ni misliti. (Saj tega tudi nikdo ne dela. Op. ur.) Kar se tiče novoslovanskega shoda v Sofiji, mu odtegne sedaj bulgarska vlada — po obisku Ferdinandovem v Petrogradu — delati težave, ako bi se preveč zavzel za svobodo in reforme na Ruskem. Masaryk ne pričakuje od sofijskega shoda nobenih praktičnih rezultatov.

STRAH PRED REVIZIJO RUSKEGA MORNARIŠKEGA MINISTERSTVA.

Petrograd, 12. aprila: Ministerski predsednik Stolypin je naznanil vodjem večine v dumi, da je revizija mornariškega ministerstva neizvedljiva. Očividno se ruska vlada boji, da bi kake visoke osebe prišle s paragrafi v dotiko.

NEMIRI V NEKI RUSKI VOJAŠNICI.

Petrograd, 12. aprila: Časniki poročajo iz Odese, da je došlo v neki vojašnici do velikih izgrediv nezačasnih rezervistov. Razbili so okna in vso opravo. Ker častniki niso mogli sami divjakov potolažiti, so poslali v drugo vojašnico po pomoč. Rezervisti pa so začeli na došle vojake streljati, vsled česar so ti odgovorili tudi z ognjem. Na obeh straneh je bilo poprej več mrtvih in ranjenih, predno se je posrečilo doseči red in mir.

BUREN VOLILNI BOJ NA FRANCOSKEM.

Pariz, 12. aprila: »Petit Journal« poroča, da je nek individij z revolverjem težko ranil ministra Delcasseja, govorečega na nekem volilnem shodu na deželi.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju so dalje darovali: 135 K gg. državni poslanci jugoslovanskega kluba in sicer 10 20 K dr. Frid. Ploj, Ivan Hribar in Franc Roblek; po 10 K Franjo Ivanišević, Matko Mandić, dr. Otokar Rybář, Vekoslav Spinčić, Alojzij Štrekelj in Ant. Vuković vitez Vučjiđol; po 5 K Dušan Baljak, Mijo Bjeladinović in dr. Matko Luginja. — 100 K Prvi kranjski pogrebni zavod Fr. Doberlet, Ljubljana; 80 K dr. Fr. Jesenko na Dunaju; 40 K Posojilnica v Logatcu; 30 K okrajni odbor, Laški trg; po 20 K Josip Dobida, c. kr. dv. svetnik, Ljubljana in Jos. Bole, Reka; po 10 K Jos. Paner, Braslovče, dr. Janko Serbec, Celje, Fr. Sadnikar, Celovec, c. kr. šol. svetn. Anton Fras, Ivan baron Roscher-Roth in prof. Jak. Zupančič v Gorici, Rajko Arce in ravd. Lovro Požar v Ljubljani, inž. agr. Jak. Lah in dr. Jos. Wilfan v Trstu, okr. sodnik dr. Val. Flerin v Žužemberku; 8 K vlad. svetn. Andrej Seneković, Ljubljana; 6 K dr. Fr. Žizek, Dunaj; po 5 K Franjo Kavčič, kavarar v Idriji, dr. Andrej Korenčan, Pulj, dr. Mihael Ruden, Dunaj c. in kr. stotnik Jos. Velkaverh, Banjaluka; dr. Jak. Toplak, Ljubljana 4 K; po 3 K Dora Klobovs, Gorenja vas in Franc Ilvar, Brunn a/g; 2 K Miha Žmanc, Rajhenburg. Darove sprejema Ivan Lazar, nadrevident juž. žel. v p. na Dunaju, III. Reisnerstr. 27.

Zagrebski
franck
priporočujemo kot priznana najboljši pridelek za kavo!

Nahrbtnike (Rucksäcke)
dekoračije za sobe z lepimi celjskimi in umetnimi slikami, torbice za trg se dobijo pri tvrdki
Goričar & Leskovšek v Celju
zastopstvo in glavna zaloga pravih zlatih peresnikov (Goldfüllfederhalter) po raznih cenah.
177 88-10

Tržne cene.

11. aprila.

Dunaj: Žitna borza. Tudi danes ni došlo do večjega prometa. Tendencia in cene se niso spremenile. Kupei in prodajalci so se držali zelo rezervirano.

Budimpešta. Svinjad: ogrske stare, težke 154 do 158 v. mlade težke 164 do 167 vin. mlade, srednje 164 do 167 v. mlade, lahke 170—172 vin. Zaloga 29.662 komadov. Prignano 1070 komadov, odgnano 890. Ostalo torej 29.842 komadov. Tendencia mirna.

Sladkor. Trst. — Centrifugal Pilés prompt K 40¹/₂ do K 41 za dobavo 41 do 41³/₄. Tendencia medla.

Sladkor. Praga. Surovi sladkor prompt K 33 40, nova kampanja kron 26'75. — Tendencia stalna. Vreme: lepo.

Budimpešta: mast svinjska K 191 — namizna slanina 163'—.

Dunaj. Goveji sejm: Na sejm prignano 3290 komadov med njimi 641 glav suhe živine. Plačvalo se je za stot žive teže: prima ogrski pitani volji 74—80 K, gališki 80—86 K, nemški 88—95 K. Tendencia medla.

Znati je treba

Pekatele pravilno pripravljati, pa bodo vsakomur dišale. Navodila daje kuharska knjiga, ki jo razpošilja Prva kranjska tovarna testenin v Il. Bistrici vsakomur zastoj. 155 43-6

Oblastveno dovoljena

popolna razprodaja

zaloge norimberškega in drobnega blaga ter igrač. **Peter Kostič, Celje, Glavni trg 2** po zelo nizkih cenah.

Tudi je **vsa oprava** v trgovini, skladišču in izložbi, kot tudi **ti prostori** od 1. julija t. l. za oddati. 247 3-1

Gospodična za pisarno

vešča trgovskega knjigovodstva, stenografije, slovenske in nemške korespondence, se sprejme takoj. Prošnje na „Vodstvo prve južnoštajerske vinarske zadruge“ v Celju. 252 8-1

Veliko

gospodarsko poslopje

v trgu na Gorenjskem, tik deželne ceste, na prometnem kraju, zelo pripravno za trgovino, mesarijo, mizarstvo, kovačijo in vožnjo, se prostovoljno **proda**. Zraven je hiša s staro gostilno, ugodna prilika za vsakega obrtnika. 246 3-1

Sukna in modno blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno v Humpolcu na Češkem. Vzorce franko. 96